

Soud první stolice vyhověl návrhu na propůjčení cesty z nouze, rekursní soud návrh zamítl.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Podle § 1 zákona ze dne 7. července 1896, čís. 140 ř. zák. jest propůjčiti nezbytnou cestu, nemá-li nemovitost spojení cestou se sítí veřejných cest anebo je-li toto spojení nedostatečné. Podle § 2 (2) téhož zákona nepropůjčuje se však nezbytná cesta jen proto, by bylo získáno kratšího spojení cestou než dosavadního. V případě, o němž tuto jde, má sice stavení navrhovatelů, pokud jde o hospodářské povozy, dostatečné spojení se sítí veřejných cest, jak správně dovodil soud první stolice. Ale jde tu ještě o chůzi obyvatelů tohoto stavení, která není omezena na zcela malý počet výkonů, jako tomu jest při hospodářských povezech, nýbrž trvá po celou roční dobu, i za zimní nepohody; zejména jde o spojení pěšinou pro děti školou povinné. Stavení navrhovatelů jest v krajině horské, vysoko položené, řídké obydlené, v níž zimní období jest dlouhé a spojení se sněhovými vánicemi. Netřeba blíže odůvodňovati, že v takové krajině jest cesta pro děti z odlehlých stavení do škol poměrně vzdálených velmi obtížná, zejména v době vichřic, vánic, tání a náledí, kdyby děti, třebas jinak otužilé, musily si v každém případě samy raziti cestu. V případě, o němž tuto jde, lze těmto těžkostem z valné části odpomoci propůjčením práva chůze po cestě, podle usedlosti odpůrců navrhovatelů vedoucí, po které chodí, jakž zjištěno, i lidé z jiných osad a tím zimního času prošlapávají cestu. Z celého stavu věci jest patrné, že stavení navrhovatelů nemá dostatečného spojení se sítí veřejných cest, pokud jde o chůzi obyvatelů domu. Stezkou, která za daných okolností co nejlépe odpomáhá tomuto nedostatku, jest právě stezka, kterou propůjčil soud první stolice. Odpůrci navrhovatelů sice tvrdí, že tato cesta bývá v zimě zasněžena, což prý slyšeným znalcům nebylo známo, a nabízejí o tom důkazy. Avšak znalec Karel N. uvádí, že ona cesta jest mu od dětství známa a že jí zejména používají obyvatelé osady R. Není proto třeba doplňovati řízení ve směru odpůrci navrhovatelů žádaném. Nejde tedy, jak rekursní soud míní, pouze o to, by bylo získáno kratšího spojení, nýbrž o to, by bylo odpomoženo nedostatečnému spojení. Ostatně i kratší spojení má v tomto případě zvláštní význam. Účel návštěvy školní může se zajisté zmařiti tím, že dítě, unavené dlouhou a obtížnou cestou, zejména za sněhu a náledí, jest pak fysicky nezpůsobilé, by sledovalo vyučování. Za takových okolností jest tedy delší spojení zároveň i spojením nedostatečným. Proto se právem první soud rozhodl propůjčiti navrhovatelům stezku, která jest zároveň kratším spojením.

Čís. 8949.

Právo na déle trvající používání přístavby v cizím domě k provozování živnosti, kterou majitel živnosti vystavěl vlastním nákladem s tím,

že po uplynutí používání přístavba přejde do úplného a neobmezeného vlastnictví majitele pozemku, jest po případě právem na třetí osobu přenesitelným a podléhajícím zabavení podle § 331 ex. ř.

O návrhu na povolení exekuce jest tu rozhodnouti bez předchozího výsledku účastníků.

(Rozh. ze dne 11. května 1929, R I 319/29.)

K vydobytí vykonatelné pohledávky navrhl vymáhající věřitel povolení exekuce zabavením práva používání místností přístavby k budově č. p. 90 v P. jako prádelny a žehlírny bez placení nájemného, straně povinné proti poddlužníkům manželům Karlu a Bertě K-ovým příslušejícího v hodnotě 60.000 Kč bez újmy práv, třetími osobami snad dříve nabytých. Soud první stolice exekuční návrh zamítl, rekursní soud exekuci povolil a zakázal dlužníku pokračovati v místnostech s provozem prádelny a žehlírny a zapověděl mu jakékoliv jiné používání těchto místností, a to ani z části ani úplně, poddlužníkům pak zakázal připustiti používání těchto místností stranou povinnou za prádelnu nebo za žehlírnu nebo kterýmkoliv jiným způsobem a to ani úplně ani z části. Důvody: Strana vymáhající ve svém návrhu uvedla, že strana povinná ujednala s vlastníky pozemku a budovy č. p. 90 v P., manželi Karlem a Bertou K-ovými, že přístavby, kterou na jich pozemku nákladem 60.000 Kč vystavěla, bude používati bezplatně po deset let k provozování prádelny a žehlírny a že po uplynutí této doby přejde přístavba do úplného a neobmezeného vlastnictví majitelů pozemku. Jde tudíž v souzeném případě o smlouvu svého druhu, podobnou smlouvě nájemní, neboť jest zde určitá věc, určitá doba (deset let) a určitá odměna za používání cizí věci, odpovídající hodnotě 60.000 Kč, za kterýžto peníz strana povinná přístavbu provedla a tím si zakoupila používání místností této přístavby (§ 1094 obč. zák.). Neprávem pokládá první soud právo používání těchto místností stranou povinnou za právo užívání ve smyslu § 507 obč. zák., které není na třetí osobu přenesitelné, neboť z povahy tohoto oprávnění k provozování prádelny a žehlírny v místnostech přistavených neplyne, že je právem ryze osobním, na osobu oprávněného vázaným a že výkon jeho nemůže býti přenechán jinému. Soud rekursní pokládá naopak výkon tohoto oprávnění za přenesitelný a tudíž zpeněžitelný a podléhá proto zabavení podle § 331 ex. ř.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Vývody dovolacího rekursu nejsou způsobilé, by seslabily nebo vrátily správnost názoru soudu rekursního, že předmětem exekuce v souzeném případě jest právo povinného na desetileté používání přístavby v domě poddlužníků k provozu prádelny a žehlírny, kterou povinný na pozemku poddlužníků, manželů Karla a Berty K-ových, vlastním ná-

kladem vystavěl s tím, že po uplynutí této doby přístavba přejde do úplného a neomezeného vlastnictví majitelů pozemku a že podle obsahu tohoto ujednání nelze bezpečně usouditi na to, že právo povinného, o které tu jde, jest jen osobním jeho právem, které na jinou osobu nemůže býti přeneseno, a že proto navrhovaná exekuce nemůže býti povolena. Nerozhodným jest, že vymáhající věřitelka toto právo povinného označila jako »právo používati přístavby na dobu deseti let k účelům provozování prádelny a žehlírny bezplatně«, ano z ostatních údajů vymáhající věřitelky v exekučním návrhu nelze dovoditi, že jde o právo na třetí osobu nepřenesitelné, jak rekursní soud v napadeném usnesení uvedl a správně odůvodnil. Tvrzení stěžovatelů, že bylo před povolením exekuce účastníky vyslechnouti, příčí se předpisům §§ 3, 55 a 331 první odstavec ex. ř. a není proto správné. Nesprávným jest i názor stěžovatelů, že návrh na povolení exekuce měl býti zamítnut pro naprostou neurčitost předmětu exekuce. V exekučním návrhu je předmět exekuce určitě označen a jeho právní povaha nezavdává, jak soud rekursní správně uvedl, příčiny k zamítnutí exekučního návrhu.

Čís. 8950.

Odškodnění podle § 872 obč. zák.

Spolusmluvník jest jen tehdy zodpovědným, když svého smluvníka buď sám v omyl uvedl lstí nebo hrubou nedbalostí, neb o jeho omylu jinak vyvolaném buď věděl a přece ho z něho nevyvedl, nebo sice nevěděl, ale jen z hrubé nedbalosti. Na oklamaneho nelze tu přesunouti zodpovědnost podle zásady § 1304 obč. zák.

K pojmu lstí složité t. zv. pletich.

Bylo-li na jedné smluvní straně více spolusmluvníků a provinil-li se s hlediska § 872 obč. zák. jen jeden z nich, jsou náhradou škody povinni všichni, ovšem jen podle míry svých podílů na předmětu smlouvy.

(Rozh. ze dne 11. května 1929, Rv I 782/28.)

Žalobce domáhal se na žalovaných náhrady škody podle § 872 obč. zák. **O b a n i ž š í s o u d y** žalobu zamítly.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by o ní dále jednal a znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Nejdřív třeba uvéstí přesně a úplně stav věci, neboť jen pak lze bezpečně naléztí právo. Věc má se podle žaloby, na které žalobce nic neměnil, tak, že: 1. učiněny mezi stranami rozepře, žalobcem jako prodávajícím a žalovanými jako kupujícími dne 24. června 1925 punktace, podle nichž jim prodává velkostatek Ř. podle stavu 24. dubna 1925, který den neměl jiného významu a účele, než že vzat byl za základ výměry; 2. co se týče přechodu břemen a užitků, byl určen za rozhodný